

Sorteringsguide

Hushållens källsortering från A till Ö

Det ska vara lätt att göra rätt!

Här kommer en källsorteringsguide som gör det lätt att göra rätt när det gäller källsorteringen. Här kan du också läsa lite om de olika avfallsslagen.

Sist men inte minst finns en lista, A – Ö, där du kan söka på olika avfall och hur de skall sorteras.

Kommunalförbundet för Ålands miljöservice (MISE) är en kommunal renhållningsmyndighet i nio kommuner på Åland. **Ålands Problemavfall Ab** (ÅPAB) är ett landskaps- och kommunägt aktiebolag som verkställer kommunernas skyldighet att omhänderta farligt avfall. **Ålands Renhållnings Ab** är ett privatägt avfalls- och återvinningsföretag som arbetar som entreprenör för att ta hand om avfallet på bästa sätt och få en effektiv avfallshantering på Åland. En viktig del i detta arbete är att underlätta för dig genom att ge en bra information. Vi hoppas och tror att du finner vad du söker i denna guide. OBS! lokala avvikelser kan förekomma i kommunerna.

Tack för att du källsorterar!

Innehållsförteckning

Avfallstrappan	3
Producentansvar	3
Återvinningscentral (ÅVC)	3
Återvinningsstation (ÅVS)	3
Flerfacksinsamling	4
Förpackningar av...	
Kartong & Wellpapper	5
Papper & Tidningar	6
Glas	7
Metall & Aluminium	8–9
Tetror	10
Plast	11–12
Kompost/ Bioavfall	12–13
Brännbart restavfall	14
Deponiavfall	15
Trädgårdsavfall	15
Grovavfall	16
El-avfall	17
Farligt avfall	18–19
Fakta och myter om återvinning	20–22
Sorteringsguide A – Ö	23–31
Kontaktuppgifter	32

Illustrationer: Jonas Wilén
Tryckeri: Ålandstryckeriet

MILJÖMÄRKT 341677

Utgivare: ©Ålands Renhållnings Ab i samarbete med Ålands Miljöservice, Ålands Problemavfall Ab och Ålands landskapsregering, 2007.

AVFALLSTRAPPAN

Avfallstrappan anger i vilken ordning det avfall som uppstår skall tas omhand genom olika behandlingsmetoder. Avfallstrappan grundar sig på EU-direktiv och är en metod för att uppnå EU:s miljömål.

1. **Återanvändning** av en produkt innebär att själva produkten används igen.
2. **Återvinning**, tillvaratagande av material från avfall för att tillverka nya produkter. Då råvaror kan återvinnas sparas stora resurser.
3. **Energiutvinning**. Sorterat avfall är en resurs för energiutvinning i fjärrvärmeverk och el-producerande kraftverk där det kan användas för att alstra el och värme.
4. **Deponering**. I sista hand är det fråga om deponering av avfall på en soptipp, alltså det sämsta alternativet. Det gäller avfall som inte kan användas som en resurs.

PRODUCENTANSVAR

På Åland har det lagstiftas om producentansvar och det arbetas på att få igång ett producentansvar för olika produkter och förpackningar.

Det långsiktiga syftet med producentansvaret är att det ska leda till en mer miljöanpassad produktutveckling. Miljöansvaret ligger på den som producerar en vara, d.v.s. producenterna är skyldiga att ta hand om varorna även efter konsumenternas slutanvändning. Detta innebär att producenterna skall se till att produkten eller förpackningarna återvinns och att du som konsument betalar en återvinningsavgift då varan köps.

Vill du veta mer om producentansvaret kan du kontakta miljöbyrån vid Ålands landskapsregering.

*) ÅTERVINNINGSCENTRAL (ÅVC)

Återvinningscentral är en bemannad mottagningsstation dit man kan lämna återvinningsmaterial, farligt avfall, el-avfall, grovavfall, större enheter samt sådant material som normalt inte hämtas från fastigheten. Vid återvinningscentralen finns det personal som tar emot, samt vid behov hjälper till med sorteringen.

ÅTERVINNINGSTATION (ÅVS)

Återvinningsstation är en obemannad mottagningsstation dit man kan lämna återvinningsmaterial. Bostadsbolag och bostadsområden kan ha egna återvinningsstationer där man förutom återvinningsmaterial även kan lämna komposterbart och brännbart restavfall.

---

*) Lokala avvikelser kan förekomma.

*) FLERFACKSINSAMLING

Istället för att ha en ”vanlig” soptunna har man två stycken flerfackskär. Båda kärlen är indelade i fyra fack, man har alltså möjlighet att sortera i åtta olika fraktioner (material)

De båda flerfackskärlen har en insats i framkanten som inte går ner i botten. Därför är facken i bakkant djupare och det sorterade materialet kan falla in under de främre facken. Kärlen är tydligt märkta med dekaler som visar vad facken skall innehålla.

Du får möjlighet att sortera och få samtliga återvinningsfraktioner och restavfallet hämtat. Du kan sortera följande: **Kartong & Well, Papper, Tetror, Glas, Metall/Aluminium, Hårdplast, Kompost** och **Brännbart** restavfall.

Det är även möjligt att endast ha ett delat kärl där man kan sortera bioavfall och brännbart restavfall. Dessa kärl töms med samma bil som tömmer flerfackskärlen.

I varje abonnemang av tömning av flerfackskärl med insamling av kompost eller delat kärl ingår en årsförbrukning biopåsar (150 st) som normalt delas ut under januari. Om ni behöver mer påsar under året ”flaggar” ni för detta genom att klämma/knyta fast en påse väl synligt i kärlets lock, då förser vi er med mer påsar till självkostnadspris.

I de fall kärlen bör föras ut till huvudväg eller uppsamlingsplats för tömning skall de ställas ut kvällen före. Då tömningstidpunkten kan variera skall kärlen stå ute hela tömningsdagen (eller tills kärlen har tömts).

*) Lokala avvikelser kan förekomma.

Förpackningar av KARTONG & WELLPAPPER

Kartonger, omslagspapper (kraftpapper), **cornflakespaket, tvättmedelspaket, wellpapp, papperskassar** och liknande förpackningar.

Dela på förpackningar av flera material, som är lätt åtskiljbara, sortera vart material för sig. Går inte det, så sortera förpackningen efter det material som den till största delen består av. Rengör förpackningen genom att ta bort eventuella matrester.

Vad händer med förpackningar av kartong & papper?

Pappersförpackningarna balas vid återvinningsanläggning innan de skickas vidare till pappersindustrin. Därefter gör återvinningsindustrin pappersmassa av materialet för tillverkning av ny kartong eller pappersprodukter.

Har du större mängder kartong/wellpapp?

Då kan du lämna detta separat på återvinningscentraler (ÅVC).

Vik ihop förpackningarna så de blir mindre skrymmande, lägg flera mindre förpackningar i en större. Dela på större kartonger.

PAPPER tidningar, kataloger & trycksaker

Dags- och veckotidningar, postorder- och telefonkataloger, pocketböcker, pappersark, kuvert etc.

Tänk på: – Lägg inte plast- eller papperskassar bland tidningarna, dessa skall gå som brännbart restavfall (plastkassar) och kartong (papperskassar). På böcker med hård pärm måste du först ta bort pärmen, som skall gå som kartong.

Vad händer med pappret?

Det insamlade pappersmaterialet sorteras och lastas om vid återvinningsanläggning för vidare transport till mottagare. Materialet skickas sedan till pappersbruk, där det används i tillverkningen av nytt tidningspapper.

Förpackningar av GLAS

Endast burkar och flaskor av **glas**.

Rengör glasförpackningen från eventuella matrester. Det behövs inte mycket vatten, använd gärna vattnet efter disken.

Lägg inte porslin, keramik, kristall, spegelglas, glödlampor, lysrör, fönsterglas bland det återvinningsbara förpackningsglaset.

Dela på: Lock och kapsyler sorteras efter respektive material, hårdplast eller metall.

Vad händer med förpackningar av glas?

Glaset mellanlagras vid återvinningsanläggning före transport till återvinningsindustrin. Glaset används av olika glasbruk vid tillverkning av nya flaskor och burkar. Återvunnet glas används även till glasull och som flytmedel i betong.

Förpackningar av METALL

Konservburkar, kaviartuber, aluminiumfolie, metallock, kapsyler, värmeljushållare etc.

Dela på: Består förpackningen av flera material, som är lätt åtskiljbara t.ex. lock av plast, sortera då vart och ett för sig.

Färgburkar eller burkar som innehållit lim och lack går också att lämna. Men de skall vara torra och tömda på sitt innehåll – och locket avtaget. Innehåller burkarna rester lämnas det in som farligt avfall.

Tänk på: – Endast förpackningar av metall, inte andra metallprodukter t.ex. verktyg, stekpannor.

Rengör metallförpackningen. Det behövs inte mycket vatten, använd gärna vattnet efter disken.

Vad händer med förpackningar av metall?

Metallen sorteras och lastas om vid återvinningsanläggning. Efter transport till återvinningsindustrin sönderdelas och sorteras metallen med hjälp av magneter av olika slag. Metallen används till konservburkar, motordelar, armeringsjärn m.m.

Förpackningar av ALUMINIUM

Dryckesburkar av aluminium, **aluminiumfolie**, etc.

Tänk på: – Endast förpackningar av aluminium, inte andra metallförpackningar.

Töm aluminiumförpackningen.

Vad händer med förpackningar av aluminium?

Aluminiumen sorteras och balas om vid återvinningsanläggning. Efter transport till återvinningsindustrin, sönderdelas materialet för återvinning.

TETROR, vätskeförpackningar

Mjolk, juice, yoghurtförpackningar och liknande förpackningar.

Vad händer med tetror, vätskeförpackningarna?

Tetrorna balas vid återvinningsanläggning innan de skickas vidare till pappersindustrin.

Pappersindustrin kan i sin återvinningsprocess skilja bort eventuell plast och aluminiumbeläggning från tetror. Därefter används pappersmassan för tillverkning av ny kartong och pappershylsor.

Rengör förpackningen, det behövs inte mycket vatten, använd gärna vattnet efter disken. **Platta till** eller **vik ihop** förpackningarna så de blir mindre skrymmande. Lagg flera mindre förpackningar i en större.

Förpackningar av HÅRDPLAST

Flaskor, burkar, dunkar och **lock** samt liknande förpackningar i hårdplast.

Dela på: Plocka bort sådant som inte är av plast och lägg dessa delar där de hör hemma, exempelvis metallhandtag läggs bland metallförpackningarna.

Tänk på: – Endast förpackningar av hårdplast, inte andra hårdplastprodukter så som diskborstar och leksaker.

Rengör plastförpackningen så som dunkar, burkar, flaskor, plastkorkar och lock. Det behövs inte mycket vatten, använd gärna vattnet efter disken.

Vad är hårdplast?

Det bästa sättet att skilja på en förpackning av hårdplast och mjukplast är att känna på förpackningen. Går plastförpackningen att skrynkla ihop är det en mjuk plastförpackning, ex. en chipspåse. Går det inte att skrynkla ihop plastförpackningen så är det en hård plastförpackning, ex. en champoflaska. Det finns ofta även en märkning på plastförpackningen som kan hjälpa en att skilja på hård- och mjukplast. De hårda plastförpackningar är ofta märkta med 1 (PET), 2 (PE-HD), 5 (PP) och 6 (PS).

Har du större mängder hårda plastförpackningar?

Då kan du lämna detta separat på återvinningscentraler.

Vad händer med förpackningar av hårdplast?

Efter sortering och balning vid återvinningsanläggning transporteras hårdplasten för att energiutvinnas som ett rent energimaterial. Efter införande av producentansvar är målsättningen att få hårda plastförpackningar till återvinningsindustrin för förädling och tillverkning av nya plastprodukter.

Förpackningar av MJUKPLAST

Plastpåsar, plastfolie, emballage, säckar etc av mjukplast.

Mjuka plaster från hushåll är svåra att materialåtervinna då de är svåra att rengöra vilket medför att de i dagsläge skall läggas med det brännbara restavfallet för att sedan energiutvinnas. Går plastförpackningen att skrynkla ihop är det en mjuk plastförpackning och skall sorteras som brännbart restavfall. De mjuka plastförpackningar är ofta märkta med 4 (PE-LD)

KOMPOST / BIOAVFALL

Med bioavfall menas allt avfall som bryts ned biologiskt genom rötning eller kompostering – **matrester, frukt** och **grönsaker, hushållspapper, äggskal, kaffesump, melittapåsar, potatisskal** etc.

Insamling av bioavfall: Om ni är med i insamlingslinjen för bioavfall är det viktigt att ni använder biopåsarna och den insamlingsbehållare ni tilldelats. Hållaren är konstruerad för att påsen ska stå luftigt och biopåsarna är gjorda av majsstärkelse vilket gör att det bryts ner i komposten. För egnahemshus som använder flerfackskärlet ingår en årsförbrukning biopåsar (150 st). För de som bor i flerfamiljsfastighet kontaktar fastighetsägare, disponent eller fastighetsskötaren för information om biopåsar.

Placera en påse i behållaren, fyll den med komposterbart avfall.

Ex: matrester, frukt, grönsaker, kaffesump, etc.

Då behållaren är full: Knyt ihop påsen och lägg den i kärlet eller flerfackskärlets fack för ”Kompost”.

Tips!

- Fyll behållaren max till 3/4-delar, så att det går lätt att knyta ihop påsen. – Väldigt blött material så som soppor och dyligt bör avvattnas genom ett durkslag så att det mesta av vätskan kommer bort.
- Om det tar lång tid att fylla behållaren för bioavfall så bör påsen bytas åtminstone en gång per vecka för att undvika lukt och att påsen börjar brytas ned.

- Om det har gått hål på påsen kan man sätta den trasiga påsen med innehåll i en ny påse.
- Sommartid kan gräsklipp läggas över bioavfallet för att undvika eventuell lukt.

Vad händer med bioavfallet?

Bioavfallet transporteras till Ålandskomposten där det komposteras i en storskalig anläggning. Kompostjorden används till planteringsjord och jordförbättringsmedel.

Tänk på: – Bioavfallet ska bli kompostjord. Var därför noga med att inte slänga plastpåsar, förpackningar, etc. i bioavfallet. Ingen vill ha kompostjord full med plast.

Kompostera hemma: Vill du kompostera bioavfall hemma krävs en anmälan till MISE eller till din kommun samt att man använder en godkänd skadedjursäker varmkompost.

BRÄNNBART RESTAVFALL (Hushållssopor)

Med restavfall menas **avfall som inte går att sortera i någon annan fraktion**, t.ex. förpackningar som inte går att rengöra, mjuka plastförpackningar, blöjor, bindor, dammsugarpåsar, trasiga skor och kläder, tops, disktrasor etc. Restavfallet som samlas in från hushållen skall vara **brännbart** så att det går att energiutvinna.

Kontrollera först om du kan lägga avfallet i någon fraktion för återvinning. Går inte detta, då är det restavfall. En förpackning som inte går att rengöra är också restavfall.

Tänk på: – I soppåsen för brännbart restavfall skall bara sådant kastas som inte går att återvinna. Sådant som klassas som farligt avfall hör inte hemma här. För farligt avfall se sid. 18–19.

Vad händer med restavfallet?

Restavfallet skickas till förbränning för energiutvinning. Under viss period på sommaren då det inte är möjligt att skicka restavfallet till förbränning går det till deponi.

OBS! Enligt Ålands landskapsregerings beslut 2003:35 om regler för eldning av avfall är det endast tillåtet att själv elda trädgårdsris, obehandlat trä och papper i mindre mängd.

Förbränning av annat avfall i låga temperaturer, som det blir när man eldar själv, ger utsläpp av hälso- och miljöfarliga ämnen i miljön. Plaster som är märkta med en "låga" skall man inte elda själv, utan de skall sorteras som brännbart restavfall.

DEPONIAVFALL

Med deponiavfall menas sådant avfall som inte klassas som farligt avfall och som inte går att återanvända, återvinna eller energiutvinna så som gips, isolering, spegelglas, m.m.

Vad händer med deponiavfall?

Deponiavfall skickas till en deponi (soptipp) för slutförvaring.

*TRÄDGÅRDSAVFALL

Växtrester, gräsklipp, häckklipp, löv, ogräs, blast, hö och halm, bark, etc.

Du kan lämna ditt trädgårdsavfall på återvinningscentral (ÅVC). Man kan även mot en avgift beställa hämtning av trädgårdsavfall.

Kompostera hemma: För att kompostera trädgårdsavfall i sin egen trädgård behövs ingen anmälan. Däremot finns det skötselråd för att få en bra nedbrytning. Sök information på biblioteket eller Internet.

---

*) Lokala avvikelser kan förekomma.

*) GROVAVFALL

Grovavfall är sådant som inte hör hemma i kärlet för brännbart restavfall eller inte går ner i kärlet. Men mycket av detta kan man återvinna!

Om du bor i flerfamiljsfastighet kan du kontakta fastighetsägare, disponent eller fastighetsskötaren för anvisningar hur grovavfall skall hanteras i fastigheten. Grovavfall får inte lämnas i fastighetens återvinningsstation, utan kan lämnas till återvinningscentral (ÅVC).

Om du bor i egnahemshus kan grovavfall lämnas till återvinningscentral (ÅVC). Man kan även mot en avgift beställa hämtning av grovavfall.

Det finns ett stort behov av återanvändning både lokalt och sådant som kan skickas som bistånd. Har du saker som fungerar och tänker slänga dem? lämna dem istället till Emmaus returbutik, -byggretur, Cirkeln eller till en loppmarknad. OBS! Det skall vara hela och fungerande saker.

Exempel på grovavfall:

- Metall:..... Barnvagnar, cykelar, serveringsbrickor och hushållssaker av metall.
Kyl och frys:..... Kylskåp, frysar och frysboxar.
Möbler:..... Trämöbler, stålmöbler, garderober, hatthyllor, etc.
Sanitetsporcelain:..... Toalettstolar, bidéer och handfat.
El-avfall:..... Små, medelstora och stora apparater.
Övrigt – stort avfall:..... Mattor, madrasser, täcken, byggavfall, isolering, gipsskivor, etc.

*) Lokala avvikelser kan förekomma.

EL-AVFALL – allt med sladd eller batteri

”I allt som rör sig, lyser eller låter, finns ett batteri som skall lämnas åter”

Stora apparater:..... Spis, tvätt- och diskmaskiner, torktumlare, kyl- och frysar.
Små apparater:..... Handverktyg, leksaker, spel, klockor, kameror, strykjärn, mixer, rakapparater, hårtorkar, telefoner.
Medelstora apparater:..... TV, radio, datorer, skrivare, video, stereo, kaffebryggare, mikrovågsugnar, elektriska trädgårdsredskap.
Lågenergilampor, halogenlampor & lysrör:..... Lysrör, halogenlampor och lågenergilampor hanteras som farligt avfall.

Du kan lämna ditt el-avfall på återvinningscentral (ÅVC).

Vad händer med el-avfallet?

Sedan 1.1.2007 finns det ett producentansvar för hushållens el-avfall. El-avfallet sorteras i olika kategorier innan det skickas till producentorganisationen för återanvändning eller demontering för återvinning och destruktion.

FARLIGT AVFALL

Felaktig hantering av farligt avfall kan utgöra en stor risk för skada på människa och miljö. Det är därför viktigt att inte blanda det med annat avfall utan att lämna in det separat till återvinningscentral (ÅVC) eller insamlingsplats för farligt avfall. Småbatterier kan även lämnas i batteriholkar och till en del butiker. Läkemedel kan lämnas till apotek. Ibland kan det vara svårt att veta vad som är farligt avfall. Är man osäker är det bäst att lämna produkten eller ämnet som farligt avfall.

Några av de egenskaper som utmärker farligt avfall är att det kan vara giftigt, cancerframkallande, frätande, eko-toxiskt, smittförande eller brandfarligt.

Exempel på de vanligaste typerna av farligt avfall från hushållen:

1. Batterier (alla sorter), lysrör och lågerenergilampor.
2. Omärkta flaskor/burkar/lådor kan vara mycket farliga eftersom innehållet är okänt.
3. Bekämpningsmedel och idag gamla förbjudna bekämpningsmedel. Det finns många riktigt gamla bekämpningsmedel kvar hos hushåll, bland annat DDT. De kommer ofta fram i samband med utrensning vid bostadsförsäljning eller dödsbon.
4. Avfall som innehåller kvicksilver. Exempelvis termometrar, dörrklockor, reläer och el-produkter med knappcells-batterier (innehåller kvicksilver).
5. Frätande ämnen så som kaustiksoda, ammoniak, lut, avkalkningsmedel och starka syror till exempel saltsyra och svavelsyra.
6. Lösningssmedel, så som lacknafta, thinner, förtunning, aceton, avfettning, bensin, fotogen.
7. Färg- och limrester så som kontaktlim, epoxilim, spackel och målfärg.
8. Oljor så som motorolja, oljefilter och spillolja.

De vanligaste typerna av farligt avfall som felaktigt hamnar i soppsåsen är:

1. Sprayburkar med innehåll.
2. Lågenergilampor (innehåller kvicksilver).
3. Rengöringsmedel.
4. Kasserade el-produkter med batteri (el-avfall) som är så små att de utan svårighet får plats i soppsåsen till exempel leksaker, telefoner, rakapparater, eltandborstar, spelande gratulationskort och armbandsur.
5. Småbatterier.
6. Burkar och tuber med färg, lack och lim.

De farliga ämnena kan finnas i väldigt små mängder i olika produkter men sammantaget kan de göra stor skada om de hamnar fel. Det är därför viktigt att allt farligt avfall hanteras på rätt sätt. Även om det är små mängder. Om farligt avfall blandas med annat hushållsavfall kan det få en rad negativa effekter. Vi vill exempelvis inte ha in tungmetaller i förbränningsanläggningar eftersom det kan förstöra processen och medföra skadliga utsläpp. För att kunna ta hand om det farliga avfallet på rätt sätt krävs att det inte är blandat med annat hushållsavfall. Ingen kan sortera det blandade avfallet i efterhand, så farligt avfall måste källsorteras. Det absolut viktigaste är att få bort farligt avfall ur restavfallet.

Vad händer med farligt avfall?

Farligt avfall sorteras, packas och mellanlagras på återvinningscentral innan det transporteras vidare till mottagare för återvinning eller destruktion.

FAKTA OCH MYTER OM ÅTERVINNING

Fakta om återvinningsprocessen

Kartong och pappersförpackningar

Efter sortering pressas kartongen och pappersförpackningarna till ca 400 kg tunga balar som transporteras vidare till pappersbruk. Där löses pappersbalarna upp och pappersfibrerna förs ut på en vira (en duk med små hål där vattnet rinner av) och går sedan in i pappersmaskinen där de pressas samman med andra fibrer och **blir till ny kartong**. Kartongen torkas och bestryks sedan med en blandning av krita/lera och bindemedel. Den färdiga kartongen rullas upp på stora rullar som levereras till företag som tillverkar nya kartongprodukter. Kartongen kan också användas till ytskiktet på gipsskivor. Pappersfibrer är så starka att de tål att **användas fem till sju gånger utan att styrkan försvinner**. När fibrerna är utslitna är de fortfarande ett värdefullt bränsle.

Metallförpackningar

Metall kan återvinnas **hur många gånger som helst utan** kvalitetsförlust. Insamlade metallförpackningar mals sönder och stålet sorteras bort från aluminiumförpackningar med hjälp av magneter. Många stålverk använder idag metallförpackningar och järnskrot som råvara. **Stål** är världens mest använda metall. Cirka sex procent av jordskorpan består av järn, men det är en begränsad resurs. Vid omsmältning av insamlade stålförpackningar **sparas 75 procent av energin** som behövs för att framställa stål från järnmalm. Därför har återvinning av stål blivit allt viktigare. Nedsmält stål blir till **nytt stål**. Insamlade kapsyler blir till järnvägsräls och armeringsjärn. **Aluminium** smälts ned, tappas i flytande form och gjuts till exempelvis valsblock och motordelar eller blir till nya burkar. Metallen kan användas **om och om igen** och hela **95 procent av energin sparas**.

Glasförpackningar

Glas går att återvinna **hur många gånger som helst** utan att kvaliteten försämras. Allt glas från Åland går till **Suomen Uusioaines Oy** i Forssa. Där sorteras, rensas och krossas glaset så att det kan användas som råvara igen. När återvunnet glas används som råvara krävs **20 procent mindre energi** jämfört med råvara. Cirka 40 procent av det återvinningsbara glaset används för tillverkning av nya flaskor och lika mycket går åt vid tillverkning av byggnadsisolering. Det är viktigt att glaset inte är förorenat av rester från t ex keramik och porslin eftersom det förstör smältprocessen och försämrar glaskvaliteten.

Papper

Pappersfibern kan **återvinnas fem till sju gånger** innan den är utsliten och slutligen energiåtervinnas. På sorteringsanläggningarna grovsorteras det som inte är tidningar bort innan de skickas vidare till ett pappersbruk. Returpappret genomgår en process där trycksvärtan tas bort och pappret blir till massa. Pappersmassan formeras sedan till nytt papper i pappersmaskinen. Efter tillverkningen rullas pappret upp på stora rullar, som sedan skärs ner till mindre rullar som levereras till tidningstryckerier och på så sätt

blir nya tidningar. En viss del av de insamlade tidningarna återvinns till hushålls- och toalettpapper. **Energibesparingen vid användning av returfiber (återvinning) är 70 procent** jämfört med användning av ny fiber vid tillverkningen.

Plastförpackningar

Beroende på vilken egenskap som behövs används olika plastkvaliteter i olika förpackningar. Det finns sex olika sorters plast som används i förpackningar. Hårda plastförpackningar består ofta av en enhetlig och tjock plast som lämpar sig bättre för materialåtervinning. En mjuk plastförpackning är däremot tunn och består av ett sammansatt material som är svårare att rengöra. De lämpar sig därför bäst för återvinning till energi genom förbränning. Därför sorteras plasten upp i mjuka och hårda förpackningar.

Ett kilo **plastförpackningar** som förbränns vid en avfallsförbränningsanläggning och blir **fjärrvärme** motsvarar ungefär en liter olja.

Myter om återvinningen

Det är ingen idé att sortera, allt blandas ju ändå bara ihop och läggs på tippen.

Inget av det som läggs i behållarna för återvinning blandas ihop, allt skickas till återvinning eller energiutvinning. Skulle materialet vara hopblandat tas det inte emot av återvinningsindustrin och i stället skulle materialet skickas till en deponi till en betydligt högre kostnad. Det vore ingen god affär.

Energiåtgången för att diska ur förpackningarna åter upp miljönyttan med återvinningen.

Nej, så mycket energi går det inte åt för att rengöra en förpackning. För att inte slösa energi är det naturligtvis bra att inte diska förpackningarna under rinnande varmvatten. Förpackningarna behöver inte heller vara kliniskt rena, det räcker med att skölja bort det värsta, för hygienens skull. Många förpackningar räcker det till och med att tömma och skaka ur, till exempel ett pastapaket. Det är de som är kladdiga och innehåller matrester som behöver rengöras med vatten.

Energiåtgången för att transportera förpackningarna och tidningarna åter upp miljönyttan med återvinningen.

I den Svenska regeringsutredningen "Resurs i retur" SOU 2001:102 konstateras att återvinning av förpackningar är miljömässigt bra, det sparas både energi och material. Den miljöbelastning som uppstår av extra transporter motiveras av de miljövinster som uppnås. Slutsatserna grundas på sju olika livscykelanalyser som genomfördes 1998-2001. I samma regeringsutredning konstateras även att återvinning av tidningar är miljömässigt bra, slutsatserna grundas på tre olika forskningsrapporter som genomförts 1999-2001.

Det är ingen idé att källsortera hårdplast för den eldas ändå upp tillsammans med de vanliga soporna.

Hårda plastförpackningar från hushållen energiutvinns i dagsläge som ett rent energimaterial genom förbränning och blir fjärrvärme. Skulle de hårda

plastförpackningarna slängas med det brännbara restavfallet skulle de under den perioden då det inte är möjligt att skicka restavfallet till förbränning i stället gå till deponi. Vid införande av producentansvar finns det möjlighet att föra de hårda plastförpackningarna till återvinningsindustrin för förädling och tillverkning av nya plastprodukter.

Aluminium och stål finns i stora mängder och kan knappast betraktas som ändliga resurser och motivera återvinning.

Miljövinsten av att återvinna aluminium och stål består framförallt av att man sparar stora mängder energi om man återanvänder gammalt material jämfört med om man tillverkar nytt. Vid återvinning av aluminium förbrukas endast fem procent av energin jämfört med den energi som går åt vid nytillverkning. Motsvarande siffra för stål är 25 procent. Både aluminium och stål går dessutom att återvinna hur många gånger som helst utan att kvaliteten försämras.

I Norden finns gott om skog, därför behöver vi inte återvinna pappersförpackningar och tidningar.

Det är både billigare och mer energieffektivt att återvinna pappersförpackningar än att göra nytt papper av träåvara.

Tack för att du källsorterar

Mängden material som återvinns ökar då insamlingen av källsorterat material förbättras och fler personer blir allt bättre på att källsortera och därmed kan mängden restavfall minskas.

Av materialet som återvunnits har det blivit bl.a. nytt tidningspapper, toalettpapper, nya kartongförpackningar, nya glasflaskor och burkar, isolering, nya metallburkar, armeringsjärn, motordelar, kompostjord och mycket mer.

Källor:

www.batteriinsamlingen.se	www.elker.fi
www.el-kretsen.se	www.ftiab.se
www.mepak.fi	www.paperinkerays.fi
www.pyr.fi	www.stenametall.com
www.uusioaines.com	

SORTERINGSGUIDE A – Ö

Saknar du något avfallslag i listan?

Kontakta oss så fyller vi på listan. Vi kommer att ha en uppdaterad lista på våra hemsidor.

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Aceton	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Ackumulatorer	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Allduk	Brännbart restavfall	
Aluminiumburk	Aluminium / Metall	Pantburkar lämnas till butik
Aluminiumfolie	Aluminium / Metall	
Aluminiumform	Aluminium / Metall	
Ammoniak	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Ammunition	Specialavfall	Kontakta Polisen
Anteckningspapper	Papper	
Apelsin, -skal	Kompost	
Asbest	Specialavfall	Kontakta Återvinningscentral för hanteringsdirektiv
Ask, plast	Hårdplast	
Aska, från braskamin	Brännbart restavfall	OBS! Tänk på brandrisken
Avfettningsmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Avgasrör	Återvinningscentral (ÅVC)	Metallskrot
Badkar	Återvinningscentral (ÅVC)	Metallskrot, eventuell plast skall tas bort
Bageripåsar, papper	Brännbart restavfall	
Bag-in-box, vinkartong:		
– lådan	Kartong	
– påsen med tapp	Brännbart restavfall	
Bakformar, folie	Aluminium / Metall	
Bakformar, papper	Brännbart restavfall	
Bakmaskin	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Bakplåtpapper	Brännbart restavfall	
Banan, -skal	Kompost	
Bandage, hemsjukvård	Brännbart restavfall	
Bandspelare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Barnvagn	Återvinningscentral (ÅVC)	Grovavfall
Batterier, små	Batterier	Miljöstation på ÅVC eller batteriholk
Bekämpningsmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Bensin	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Bergull	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall
Bilbatterier	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Bildäck	Åter till försäljare eller ÅVC	Producentansvar
Bilmotor, tömd på olja	Återvinningscentral (ÅVC)	Metallskrot
Bindor	Brännbart restavfall	
Blomjord/blommor	Kompost	Större mängder till ÅVC, trädgårdsavfall
Blomkrukor lera m.m.	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall, enstaka delar som brännbart restavfall
Blomkrukor, plast	Brännbart restavfall	
Blompapper	Brännbart restavfall	
Bläckpatron, skrivare	Återvinningscentral (ÅVC)	Många tillverkare har retursystem, se förpackning för anvisningar.
Blöjor	Brännbart restavfall	
Bord	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material, hela kan lämnas till återanvändning.
Brandvarnare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Broschyr	Papper	
Brännolja	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Brödpåse, plast & papper	Brännbart restavfall	
Brödrester	Kompost	
Bubbelbad	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Bubbelplast.....	Brännbart restavfall	
Burk, glas	Glas	
Burk, plast, (t ex fil, crème fraich, risifruitti).....	Hårdplast	
Burk, stål och plåt	Metall	
Burklock, metall	Metall	
Burklock, plast	Hårdplast	
Byggavfall	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material
Bärkasse, papper	Kartong	
Bärkasse, plast	Brännbart restavfall	
Böcker	Papper.....	Hårda pärmar till kartong
CD-fodral	Hårdplast	
CD-skivor	Brännbart restavfall	
CD-spelare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Cellofan	Brännbart restavfall	
Cellplast	Brännbart restavfall	
Cement	Återvinningscentral (ÅVC)	
Chipspåse, plast & papper.....	Brännbart restavfall	
Chokladpapper, plast & papper	Brännbart restavfall	
Cigarettfimpar	Brännbart restavfall	OBS! Tänk på brandrisken
Cigarettpaket	Kartong	
Cigarettändare	Brännbart restavfall	
Citron, -skal.....	Kompost	
Cornflakespaket	Kartong	
Crème Fraicheburk	Hårdplast	
Cykel	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Cykeldäck	Återvinningscentral (ÅVC)	Brännbart restavfall
Cytostatika	Lämnas till apotek	
Dagstidningar	Papper	
Dammsugare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Dammsugarpåsar	Brännbart restavfall	
Datorer	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Dialyspåsar	Brännbart restavfall	
Diskborstar	Brännbart restavfall	
Diskbänkar	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material
Disketter	Brännbart restavfall	
Diskmaskiner	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Diskmedelsflaska	Hårdplast	
Disktrasa, -borste.....	Brännbart restavfall	
Dricksglas	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall, enstaka delar som brännbart restavfall
Dryckeskartong, (t ex trip, festis, mm)Tetror		
Duschdraperier	Brännbart restavfall	
DVD-fodral	Hårdplast	
DVD-skivor	Brännbart restavfall	
DVD-spelare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Dynamit	Specialavfall.....	Kontakta Polisen
Däck från bil och mc	Åter till försäljare eller ÅVC ..	Producentansvar
Däck från cykel	Återvinningscentral (ÅVC)	Brännbart restavfall
Dörrar.....	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material, hela kan lämnas till återanvändning.
Eldsläckare	Åter till försäljare eller ÅVC	
Element	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material (metall / el-avfall)
El-grill	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Elkablar	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Eltandborste	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Elvisp	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Engångsservis, papper & plast	Brännbart restavfall	
Ensilageplast/lantbruksplast	Återvinningscentral (ÅVC)	

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Eternit (kan innehålla asbest)	Specialavfall.....	Kontakta Återvinningscentral för hanteringsdirektiv
Febertermometer, digital	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Febertermometer, kvicksilver	Farligt avfall.....	Miljöstation på ÅVC eller till apotek
Ficklampor plast & plåt	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Filbunke.....	Hårdplast	
Filmjölkspaket	Tetror	
Filtar	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC, brännbart restavfall
Fisk, -rens.....	Kompost	
Flaska, glas	Glas	Pantflaskor lämnas till butik
Flaska, plast	Hårdplast	Pantflaskor lämnas till butik
Flora/Lätta lock	Hårdplast	
Fläckborttagningsmedel	Farligt avfall.....	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Folie, aluminium	Aluminium / Metall	
Folie, plast	Brännbart restavfall	
Fotogen	Farligt avfall.....	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Fotografier	Brännbart restavfall	
Fotokemikalier	Farligt avfall.....	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Freon	Farligt avfall.....	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Frigolit	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC
Frityrolja	Brännbart restavfall	Förpackas i tät behållare, större mängder till ÅVC
Frukt, -skal	Kompost	
Frys	Återvinningscentral (ÅVC)	Kyl och frys
Fryspåsar	Brännbart restavfall	
Färgburk, metall, urskrapad & torr...Metall		
Färgburk, plast, urskrapad & torr ..Hårdplast		
Färgpatron, laserskrivare	Återvinningscentral (ÅVC)	Många tillverkare har retursystem, se förpackning för anvisningar.
Färgrester.....	Farligt avfall.....	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Fönsterglas och fönster med karm	Återvinningscentral (ÅVC)	Återanvändning, -sorteras efter material
Förstärkare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Gardinstänger	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material
Gasbindor	Brännbart restavfall	
Gem	Metall	
Gipsskivor	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall
Gjutjärnsstekpannor	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Gladpack.....	Brännbart restavfall	
Glasflaskor	Glas	Pantflaskor lämnas till butik
Glasspaket, papper	Tetror	
Glasspaket, plast.....	Hårdplast	
Glasspapper, papper & plast	Brännbart restavfall	
Glasögon	Brännbart restavfall	Hela kan lämnas till återanvändning
Glykol	Farligt avfall.....	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Glödlampor	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall
Glödlampskartong	Kartong	
Godispapper	Brännbart restavfall	
Godispapper, papper & plast.....	Brännbart restavfall	
Godispåse, papper & plast	Brännbart restavfall	
Grammofonskivor	Brännbart restavfall	
Grenar / kvistar	Återvinningscentral (ÅVC)	Trädgårdsavfall
Grillaska	Brännbart restavfall	OBS! Tänk på brandrisken, väl förpackat.
Grillkolspåse	Kartong	
Grovavfall	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material
Grytor	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Gräs	Återvinningscentral (ÅVC)	Trädgårdsavfall
Gräsklippare, eldriven	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Gräsklippare, motor	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall om tömd på bensin och oljor
Grönsaker	Kompost	
Gummistövlar	Brännbart restavfall	

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Gödningsmedel	Återvinningscentral (ÅVC)	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Halogenlampor	Återvinningscentral (ÅVC)	Lågenergilampor
Handdukar	Brännbart restavfall	
Handfat	Återvinningscentral (ÅVC)	Porslin, Kranar (metall) och ev. plast skall tas bort
Hink, plast	Återvinningscentral (ÅVC)	Brännbart restavfall
Hink, plastförpackning	Hårdplast	
Hundlatrin	Brännbart restavfall	
Hushållsmaskiner	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Hushållspapper	Kompost	
Hår	Brännbart restavfall	
Hårspray, med spray kvar	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Hårspray, tom förpackning	Metall	
Häftmassa	Brännbart restavfall	
Hörlurar	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Impregnerat trä	Farligt avfall	Återvinningscentral (ÅVC)
Impregneringsmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Insektsgift	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Isolering	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall
Jord	Återvinningscentral (ÅVC)	Fyllning, mindre mängder till kompost
Juicekartonger	Tetror	
Julgranar	Återvinningscentral (ÅVC)	Trädgårdsavfall (eller insamlingslinje)
Julgransbelysning	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Julklapspapper	Brännbart restavfall	
Kaffebruggare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Kaffeburkar	Metall	
Kaffefilter	Kompost	
Kaffeförpackning	Brännbart restavfall	
Kaffesump	Kompost	
Kameror	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Kammar, metall	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Kammar, plast	Brännbart restavfall	
Kanyler	Lämnas till apotek	Kan även lämnas på ÅVC
Kappsäck	Återvinningscentral (ÅVC)	Grovavfall
Kapsyler, metall	Metall	
Kapsyler, plast	Hårdplast	
Karbonpapper	Brännbart restavfall	
Kartonger av papper	Kartong	
Kartonger av wellpapp	Kartong	
Kassetband	Brännbart restavfall	
Kassetbandspelare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Kastruller	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Kataloger	Papper	
Kattsand	Brännbart restavfall	Väl förpackat
Kaustiksoda	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Kaviartub, lämna korken kvar	Metall	
Kemikalier	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Keramiksaker	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall, enstaka delar som brännbart restavfall
Kesoburk	Hårdplast	
Ketchupflaskor, glas	Glas	
Ketchupflaskor, plast	Hårdplast	
Kexpaket, belagd med plast	Brännbart restavfall	
Kexpaket, pappersförpackning	Kartong	
Kladdiga förpackningar	Brännbart restavfall	
Klockor	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall. Batteri sorteras separat.
Klorin	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Kläder	Brännbart restavfall	Hela och rena kan lämnas till återanvändning
Klädnypor	Brännbart restavfall	

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Klädvårdsrullar	Brännbart restavfall	
Knappcellsbatterier	Batterier	Miljöstation på ÅVC eller batteriholk
Knivar	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Konservburkar	Metall	
Kontaktlim	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Kontorspapper	Papper	
Kork	Brännbart restavfall	
Kristallglas	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall, enstaka delar som brännbart restavfall
Krukväxter	Kompost	Större mängder till ÅVC, trädgårdsavfall
Krut	Specialavfall	Kontakta Polisen
K-sprit	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Kuvert (även med fönster)	Papper	
Kuvert, vadderat med plast	Brännbart restavfall	
Kvicksilverbrytare	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Kvicksilverlampor	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Kvicksilvertermometrar	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Kvistar	Återvinningscentral (ÅVC)	Trädgårdsavfall
Kyl, -skåp	Återvinningscentral (ÅVC)	Kyl och frys
Köttben	Kompost	
Köttrester	Kompost	
Kötråg, papper	Brännbart restavfall	
Kötråg, styrox/frigolit	Brännbart restavfall	
Lackfärg, flytande	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Lacknafta	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Leksaker av plast	Brännbart restavfall	Större saker till ÅVC, hela saker till återanvändning
Leksaker av trä	Brännbart restavfall	Större saker till ÅVC, hela saker till återanvändning
Leksaker, med batteri	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Lim	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Linolja	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Ljusstumpar	Brännbart restavfall	OBS! Tänk på brandrisken
Lut	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Lysrör	Farligt avfall	Lysrör & lågenergilampor
Lågenergilampor	Farligt avfall	Lysrör & lågenergilampor
Läder	Brännbart restavfall	
Läkemedel	Lämnas till apotek	
Lösningsmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Löv	Kompost	Större mängder till ÅVC, trädgårdsavfall
Madrasser, resår	Återvinningscentral (ÅVC)	
Madrasser, skumgummi	Återvinningscentral (ÅVC)	
Marschall, tom	Metall	
Maskindiskmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Matbestick, metall	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Matbestick, plast	Brännbart restavfall	
Matbestick, trä	Brännbart restavfall	
Matrester	Kompost	
Mattor	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC, brännbart restavfall
Mediciner	Lämnas till apotek	
Medicinförp. plast+metall	Brännbart restavfall	
Metallförpackningar	Metall	
Metallskrot	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Metalltuber	Metall	
Micropopcorn-påse	Brännbart restavfall	
Mineralull, isolering	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall
Miniräknare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Mixer	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Mjölkkartonger	Tetror	
Mjöltpåse	Kartong	

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Mobiltelefon	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Mugg av papper	Brännbart restavfall	
Mugg av plast	Brännbart restavfall	
Myrmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Müslipåse	Kartong	
Målsoda	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Målfärg	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Möbelpolish	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Möbler	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material, hela kan lämnas till återanvändning.
Naftalin	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Nagellack	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Nappar	Brännbart restavfall	
Nickel/kadmiumbatterier	Batterier	Miljöstation på ÅVC eller batteriholk
Nycklar	Metall	
Nylonstrumpor	Brännbart restavfall	
Näsdukar	Brännbart restavfall	
Nödraketer	Specialavfall	Kontakta Polisen
Oasis	Brännbart restavfall	
O'boy burk	Kartong	
O'boy lock	Hårdplast	
O'boy refill	Brännbart restavfall	
Ogräsmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Olja	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Oljefilter	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Omslagspapper	Brännbart restavfall	
Osläckt kalk	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Overhead-film	Brännbart restavfall	
Pappersförpackningar	Kartong	
Pappershandduk	Brännbart restavfall	
Papperskassar	Kartong	
Papperspåsar	Papper	
Papperssäckar	Kartong	
Pappkartonger	Kartong	
Papprulle toa- & hushållsrulle	Kartong	
Paraffin, fast	Brännbart restavfall	
Paraffinolja	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Paraplyer	Återvinningscentral (ÅVC)	
Parfym	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Pastamaskin (elektrisk)	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Patroner	Specialavfall	Kontakta Polisen
Pennor	Brännbart restavfall	
Persienner	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material
PET-flaskor	Hårdplast	Pantflaskor lämnas till butik
Piprensare	Brännbart restavfall	
Pizza	Kompost	
Pizzakartong	Kartong	OBS! Pizzarester och kanter till kompost
Planglas	Återvinningscentral (ÅVC)	
Plastback	Hårdplast	
Plastflaskor	Hårdplast	
Plastfolie	Brännbart restavfall	
Plastpåsar, -kassar	Brännbart restavfall	
Plastpärm	Brännbart restavfall	
Plastsäckar	Brännbart restavfall	
Plexiglas	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC, brännbart restavfall
Plåster	Brännbart restavfall	
Plåt	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Plåtburkar	Metall	

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Plåtfat	Återvinningscentral (ÅVC)	
Pocketböcker	Papper	
Polish	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Porslin	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall, enstaka delar som brännbart restavfall
Post-it-lappar	Brännbart restavfall	
Potatis, -skal.....	Kompost	
Presentpapper ("miljövänlig")	Kartong.....	Endast brunt återvinningsbart papper
Presentpapper (med färgtryck).....	Brännbart restavfall	
Presentsnöre	Brännbart restavfall	
Putsmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Pärmar	Brännbart restavfall	
Radergummi	Brännbart restavfall	
Radiatorer, värmeelement	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Radioapparater	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Rakapparater	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Rakblad, -hyvlar	Brännbart restavfall	Väl förpackade
Refillpåsar (t ex tvättmedel).....	Brännbart restavfall	
Reklampapper	Papper	
Rengöringsmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Rättgift	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Rödsprit	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Saftdunk	Hårdplast	
Salpetersyra	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Saltsyra	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Saxar	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Schampoflaskor	Hårdplast	Större mängder till ÅVC.
Schampoflaskor, fyllda	Brännbart restavfall	
Senapsflaska av plast	Hårdplast	
Senapstuber av metall	Metall	
Servetter	Brännbart restavfall	Enstaka till kompost
Silverputsmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Självkopierande papper.....	Brännbart restavfall	
Skal av frukt och grönt	Kompost	
Skokartonger	Kartong	
Skokräm, hård	Brännbart restavfall	
Skokräm, mjuk	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Skor	Brännbart restavfall	Hela och rena kan lämnas till återanvändning
Skrivarpatroner	Återvinningscentral (ÅVC)	Många tillverkare har retursystem, se förpackning för anvisningar.
Skrivpapper	Papper	
Skumgummi	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC, brännbart restavfall
Skumplast	Brännbart restavfall	
Skyddsfolie av metall	Metall	
Smink	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Smörask, ren	Hårdplast	
Smörgåsjärn (elektrisk)	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Smörj fett	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Snusdosa	Brännbart restavfall	
Sockerpåse	Kartong	
Solarium	Återvinningscentral (ÅVC)	OBS! Var rädd om lysrören.
Spegel	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall, enstaka delar som brännbart restavfall, väl förpackat.
Spillolja	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Sprayburk, med innehåll	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Sprayburk, tom	Metall	
Sprutor, utan nål	Brännbart restavfall	
Sprutspetsar	Lämnas till apotek	
Stearinljus	Brännbart restavfall	
Stekpannor.....	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Stekpåse	Brännbart restavfall	
Stenar	Återvinningscentral (ÅVC)	Fyllningsmaterial
Stolar	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material, hela kan lämnas till återanvändning.
Strykjärn	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Styrox	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC
Stålbånd, -tråd	Metall	
Stållull	Brännbart restavfall	
Stövlar	Brännbart restavfall	Hela och rena kan lämnas till återanvändning
Sugrör, plast	Brännbart restavfall	
Svampmedel	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Svavelsyra	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Sylthink	Hårdplast	
Syror	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Sågsån	Återvinningscentral (ÅVC)	Små mängder ren träspån till kompost
Säkringar	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Tablettask	Kartong	
Tallrik av papper	Brännbart restavfall	
Tallrik av plast	Brännbart restavfall	
Tandborste	Brännbart restavfall	
Tandkrämstub	Brännbart restavfall	
Tandtråd	Brännbart restavfall	
Tapeter	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC, brännbart restavfall
Teakolja	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Teflonstekpanna	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Tejp	Brännbart restavfall	
Telefon, -svarare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Telefonkataloger	Papper	
Tepåsar, -blad	Kompost	
Termometer, digital	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Termometer, kvicksilver	Lämnas till apotek	
Termos	Återvinningscentral (ÅVC)	Sorteras efter material
Terpentin	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Textilier	Brännbart restavfall	Hela och rena kan lämnas till återanvändning
Tidningar	Papper	
Tinner	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Tjära	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Tofflor	Brännbart restavfall	
Toner	Återvinningscentral (ÅVC)	Många tillverkare har retursystem, se förpackning för anvisningar.
Tops	Brännbart restavfall	
Trassel	Brännbart restavfall	
Trassel (med olja, målarfärg etc.)	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Tryckimpregnerat trä	Farligt avfall	Återvinningscentral (ÅVC)
Tråg av "frigolit"	Brännbart restavfall	
Trä	Återvinningscentral (ÅVC)	
Trädgårdsavfall	Återvinningscentral (ÅVC)	
Tub av metall, korken kvar	Metall	
Tub av plast, korken kvar	Brännbart restavfall	
Tuschpennor	Brännbart restavfall	
TV-apparater	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Tvålflaskor	Hårdplast	
Tvättsvampar	Brännbart restavfall	
Tyger	Brännbart restavfall	
Tårkartong	Kartong	
Täcken	Återvinningscentral (ÅVC)	Brännbart restavfall
Tändstickor	Brännbart restavfall	OBS! Tänk på brandrisken
Tändstift	Återvinningscentral (ÅVC)	Deponiavfall
Tändvätska	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall

Produkt / Material	Sorteras till	Anmärkning
Tätningsslister	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC, brännbart restavfall
Ugnsrengöring	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Uppladdningsbara apparater	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Ur	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Vadderade kuvert	Brännbart restavfall	
Vapen.....	Specialavfall.....	Kontakta Polisen
Vattenslangar	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC, brännbart restavfall
WC-stol	Återvinningscentral (ÅVC)	Porslin, plast och spolmekanism skall tas bort
Veckotidningar	Papper	
Vedaska	Brännbart restavfall	OBS! Tänk på brandrisken
Wellpapp	Kartong	
Verktyg, elektriska.....	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Verktyg, metall	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Videoband	Brännbart restavfall	
Videobandspelare	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Vin- och spritflaskor	Glas	Pantflaskor lämnas till butik
Vitvaror	Återvinningscentral (ÅVC)	Kyl och frys, el-avfall
Vykort	Papper	
Våffeljärn	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Vällingpaket	Kartong	
Värmeljus-hållare	Metall	
Värmepump	Återvinningscentral (ÅVC)	El-avfall
Väskor	Brännbart restavfall	Större mängder till ÅVC, brännbart restavfall
Växtgifter	Farligt avfall	Miljöstation på ÅVC eller insamlingplats för farligt avfall
Yoghurtburkar	Hårdplast	
Yoghurtkartonger	Tetror	
Yxor	Återvinningscentral (ÅVC)	Metall
Äggkartonger	Kartong	
Äggskal	Kompost	
Äpplen	Kompost	
Ölburkar.....	Aluminium / Metall.....	Pantburkar lämnas till butik
Öllåda	Kartong	

